

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS mane discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-nono Februarii, anno M. DCC. L.

M. FRANCISCO-FELICITATE COCHU, Rei-Herbariæ Professore, Doctore Medico, Præside.

An exercendæ Chirurgiæ Juventus aptior?

I.

 EDICINA sanitatis vindex, discussâ præjudiciorum nube si consideretur, una est & unica. Finis ipsi pariter unus; multiplex operandi ratio. Eadem, interna vel externa curat, non eodem modo. Hanc tamen diversas in species sibi invicem æmulas, cave distinxeris. Subtilior hæc appellationum soboles, plurimorum errorum parens. Sufficiat nomen Arti cuique suum. Medicum & Medicinam vox una designat. Hanc ratio, rationisque persæpè domitor, consecravit usus. Ut utriusque finis idem, sic quoque simili continentur officio. Medici *partium est*, ait Celsus, *eniti ad reperiendam sanitatem.* Eam itaque si restituerit absentem, aut præsentem confirma-

verit, nonnè beneficum absolvit munus? Illud autem ut impleat; ad quot varia cogitur inflecti! Quantus ipsi labor exurgit! Quàm pertinacitèr naturam interrogare necesse est! Eamdem, quàm diversis tentare modis imperito plerumquè mutam, obscuram quandoquè peritiori! Hominibus ad nociva propensis, in vetita ruentibus leges imponendæ. Iis contraria suadet magistra blandior voluptas, cui, quò suaviora præscribit, eò lubentiùs obtemperatur. At illius qui capiuntur illecebris, eam brevì sentiunt multiplici malorum serie redimendam. Tunc diversa pro morborum indole prodeunt auxilia. Hæc imperat suis quæque distributa temporibus sapientissimi Viri consilium. Nunc severiori *diætæ* ministerio coercendus æger. Nunc salus ipsi redditur, ex invisis haurienda potionibus, quas fœcunda conficit *Pharmacia*. Nunc denique, mittendum esse sanguinem vasa turgidiora monent; addictum uni *Chirurgiæ* munus, non tamen unicum. Istam proindè quis negat utilem, cùm sit ipsa curantis Medicinæ pars? Illo certè claruit huc usquè nomine; illo se jactare deceat. Hæc eadem, utinàm in eo felicior! Sauciis opitulari tentat heroibus, quos allicit gloria, truncati corporis solatium. Ad eam demùm pertinent casus omnes, in quibus, *oculatam*, ut pingitur, Chirurgi *manum*, consilio Medici rectore, gubernari postulat ægri salus. Utrumque, si vulgo credatur, non dissimilibus modò commendari dotibus necesse est; ambos etiàm ætate discrepare convenit. Alterum jam senescentem, & annosâ gravitate verendum scrupulosiùs quærunt non pauci; valentem alterum ferè universi, multòque firmiorem. *Juvenem* plebs & Aula *Chirurgum* clamant. Huic frontem jam sulcato rugis, tractandos artus vix quisquam securus committat. Hunc timent omnes; hunc etiam sui similem, tremens & tardus perhorrescit senex. Mirum videtur, quòd ea mentibus hominum tàm altè insederit opinio? Multitudinis istud effatum est, inquis; cui fidem adhiberi nùm deceat sanæ mentis homines? At multitudini, quod rarum equidèm, ratio consentit, Virorumque doctissimorum autoritas.

I. I.

ARS quævis, ut ritè exerceatur, necessarias quasdam expostulat animi corporisque conditiones. Lex ea *Chirurgiæ* communis. Hæc tota in addictis sibi versatur laboribus. Ab ipsâ quæcumque, suadente Medicinâ, peraguntur in humanum corpus, ut salus ipsi redeat, dicuntur *operationes*. In quibusdam ex iis, celeri ac veluti suspensâ manu; certâ & firmiore in nonnullis; in omnibus, solerti opus est ac peritâ. Tanta singulis difficultas inest! Tàm multiplicibus convenit instructum esse dotibus Chirurgum! Jam istæ quot & quantæ sint animadvertuntur. Hæc, sivè naturæ munera, sivè fuerint exercitio comparata, minimè possidentur, in annos servanda longiores. Habenda proindè ratio ætatis, quâ, celebrandis officii operibus aptiorem eum esse judicatur. Consulere juvat eâ de re Latinorum Hippocratem, quem in Medicis non audiendum quis audeat asserere? Ab illo Viro fas sit oraculum promi. *Esse autem Chirurgus debet adolescens*, inquit, (*a*) *aut certò adolescentiæ propior; manu strenuâ, stabili, nec unquàm intremiscente, eâque non minùs sinistrâ, quàm dextrâ promptus; acie oculorum acri, clarâque.* Ista pertineant ad corpus tantùm & ætatem. Mox ab eodem Autore eximio, cætera quæ operationes aggredienti necessaria censet evolvente requiritur, *ut sit* (*b*) *animo intrepidus, immisericors; sic, ut sanari velit eum quem accepit, non ut clamore ejus motus, vel magis quàm res desiderat, properet; vel minùs quàm necesse est, secet; sed perindè faciat omnia, ac si nullus ex vagitibus alterius affectus oriatur.* Hic sanè delineata videntur omnia, quibus commendari Chirurgus queat.

(*a*) Cornel. Cels. de re Med. lib. VII. Præfat. de Chirurg.

(*b*) Idem, ibid.

III.

CONDITIONES igitur eas, qualescunque sint, ad duo capita revocare potes. Habet alterum, quibus obfirmetur animus; alterum, quibus ad agendum, vir iis instructus efficiatur habilior. Utrisque pariter præpollere decet operantem. Plurimas artes pars quædam obscura sæpè deformat. Ab illis haud semper æqua lux undiquè diffunditur. Non eam, quæ *Mathesim* distinguit, Chirurgia exultans audaciùs affectet certitudinem. Ista quæ tam ambitiosè extollitur, tota ferè nititur sensibus. At ex iis errores quanti, quàm frequentes enascuntur! Iisdem quandoquè si nimiùm credere non reformides, ferrum inferas, quò non sit inferendum. Pus occultum, latentem-vè suspicaris undam; fluctuantis aliquid judex deprehendit tactus: incidatur, pronunciatum est. Liquorem expectas, ventus abit. Tumet insuetâ mole distensa pars: impurus inesse putatur latex. Apparent intùs schirrosæ carnes, *Sarcocele* aperta est. In inflictis quoquè sclopetorum ictu vulneribus, quot pendentes ex simili fermè causâ casus audivimus! Immersum altè delitescit plumbum, & vi summâ raptum simul ex ambientibus aliquid. Cuncta mox extracta fuisse confiditur. Exploratum omni arte vulnus longo tegitur remediorum apparatu. Jam emicare purpureæ carnes incipiunt; jam resarciri quæ aberant. Omnia feliciter absoluta. Quid sanatus homo conqueritur? Cùr internum accusat dolorem? Cur novâ torquetur symptomatum accessione? Ferrum rursùs experiri cogitur miser, repetitosque subire cruciatus. Tandèm educitur non visum anteà corpus extraneum, à quo, quàm sæva potuissent suscitari pericula conjicias! Ista verò si notissimis famâ viris interdùm evenerint, nùm ipsis ideò nota tristior inurenda? Peccavêre sensus. Peccant igitur, negantemque simili pœnâ doceri non optaverim. Illos proindè dùm volumus acie quàm acutissimâ donatos, id operanti cujus necessitatis est, cujus utilitatis patienti! At exquisitiori tactu, lumine acerrimo, manûs utriusque dexteritate, cuncta quæ desiderantur expressa nè putes. Mens quoque accedat dilucida, constans, sui compos, piè obdurata; & quam omni tempore parem operi præstando reperias. Hæc omnia quarè non fuerunt ætati cuivis propria? Quarè provectiori invidentur, & æternùm homini vale dicunt, laboribus & experientiâ maximè commendando?

IV.

OPERATIO Chirurgica quæ naturæ succurrit, ipsi pessima inferet, ni rectè perficiatur. Præbenda impuro latici via, sed ea tantùm quæ sufficiat. Auferendæ carnes, quibus mors invehetur vicinis; at nec parcendo nimiùm, nec nimiùm lædendo. Captivis si reddenda partibus libertas, strangulata solvantur, non immodico vulnere. Pungit vesicam *calculus* & impedit, redivivis assiduè torquens doloribus. Extrahatur, eo temporis spatio, quo, nec præcipiti festinatione pars quædam fugitiva remaneat, nec crudeli morâ vires exhauriantur. Ferrum deniquè, in omni casu, necessitas adhibeat, strenua tractet celeritas, solertia regat. Nùm verò memoratas adimplere conditiones sustinuerit tardior senectus, ipsivè affinis ætas? Ubinàm tùm illa *stabilis, nec unquàm intremiscens* manus? Ubi sinistra dextræ promptioris æmula? Utraque gravis & incerta necquicquam excitatur; vel ad opus tentat exurgere. Non jam infidi sensus accusentur; sed potiùs condonetur error, cujus heu nimiam habent excusationem! Non ad imperantis animæ nutum vel rigidi, vel imbecilles flectuntur artus. Ab illâ, jura dantur imbellibus; eadem propè funeratis præest. Induruêre quæ mollia fuerant, aridis penè nutritii succi fontibus: quæ firmiora, nimis riguêre. Plures etiàm nondùm annis quassatos invadit pars horum quæ ipsis esse aliena deberent; immaturâ senectutis imagine. Conspicias, quos breviorem vitam, eamque suaviorem, longiori anteposuisse non existimes, quibus antè diem debilitari corpus videatur, sensus hebescere: juvenes ætate, habitu & re senes. Hæc omnia cùm juventutem rariora, vel potiùs ferè nulla premant, ad eam

confugiendum esse quomodò dubitetur? Hanc unam si Chirurgicis laboribus idoneam paulò severiùs dictum crederetur, iis saltem aptiorem esse pronunties. Hæc laudatâ dexteritate præ cæteris pollet ætatibus. Hæc visu, tactuque eximio cuncta dijudicat. Hæc demùm ad omne quodvis omni tempore parata, collectis animi corporisque luculenter instructa dotibus eminet: strenua; non lentiori cunctatione enecans, non præceps; manu firmâ, non gravi; mente tandèm, ut par est, intrepida. Eadem ubi accersitur, non tantum incutiat terrorem: conspectu juvenili trucis apparatûs minui quodammodo diceres formidinem. Solertem sibi præcipuè dexteram vindicat illa, quæ *ut operationum frequentissima, sic etiam periculosissima* putatur à nonnullis *venæ sectio.* (a) Tùm verò si tui te cura tangat, peritissimam eligas, ne tuo crescat infortunio sauciorum numerus.

(a) Vid. Thes. anno 1743, in Sch. prop. Cl. Viro M. Bertrand, D. Med. Præs.

V.

NON accedat igitur ad celebrandos Chirurgici muneris actus, quem jam ab illis ætas, spectandaque civium salus deterreant. Valeat senilis manus. Arceantur, quibus hebetem oculorum aciem vitro reparari necesse sit. Longiori exercitio freti, quod huc usquè præstitêre nullius damno, id nè confidant in posterùm pari modo se præstituros. Annis itaque monentibus, dùm salvâ licet ipsorum famâ, obtemperent. Quid eam simul & hominum vitam in discrimen juvat adducere? Meliùs gloriæ suæ consultum arbitrentur, si eam nullo sinant amittendam casu. At juvenem volumus (inquiunt) exercendæ Chirurgiæ idoneum, illâ ætate, quâ vix eam nunc ediscendam suscipiat. Resp. 1°. Juventutem illam quam tractandis operationibus aptiorem contendimus, severiùs non esse accipiendam, nec angustioribus coercendam limitibus: 2°. non posse maturiùs ad artem institui, quam citiùs deserere temporis dura necessitas coget. Ad illam proindè ab ipsâmet pueritiâ Chirurgus informetur; non tardiùs conquiescat; dictumque sibi Horatianum istud existimet:

Solve senescentem maturè sanus equum, nè
Peccet ad extremum.

Ergò exercendæ Chirurgiæ Juventus aptior.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus-Renatus Marteau.

M. Josephus Lallemant.

M. Petrus Poissonnier, Professor & Censor Regius.

M. Antonius le Camus.

M. Petrus Bourdier de la Moulière.

M. Guillelmus Ruellan.

M. Joannes Besse, Dotariæ Hispaniarum Reginæ, dum viveret, Medicus Primarius.

M. Antonius de Jussieu, Regi à Consiliis & Secretis, Regiæ Scientiarum Academiæ, Regiarumque Societatum Angliæ & Prussiæ Socius, Botanices in Horto Regio Parisiensi Professor ac Demonstrator.

M. Joannes-Baptista-Thomas Martineng, Saluberrimæ Facultatis Decanus.

Proponebat Parisiis, AMBROSIUS HOSTY, Hybernus, Doctor Medicus Remensis, Legationis Anglicanæ Medicus ordinarius, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1750, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1750.